

Audiència. Sobre la pastoral de la caritat

Benet XVI reflexiona sobre la pastoral de la caritat en favor de les persones soles i necessitades d'assistència i ajuda; un problema seriós que la primera comunitat cristiana de Jerusalem va haver d'afrontar i resoldre, com ens narra sant Lluc en els Fets dels Apòstols.

27/05/2012

Estimats germans i germanes,

En l'anterior catequesi vaig mostrar com l'Església, des dels inicis del seu camí, va haver d'afrontar situacions imprevistes, noves qüestions i emergències, a les quals va tractar de donar resposta a la llum de la fe, deixant-se guiar per l'Esperit Sant. Avui vull reflexionar sobre una altra d'aquestes qüestions: un problema seriós que la primera comunitat cristiana de Jerusalem va haver d'afrontar i resoldre, com ens narra sant Lluç en el capítol sisè dels Fets dels Apòstols, sobre la pastoral de la caritat en favor de les persones soles i necessitades d'assistència i ajuda. La qüestió no és secundària per a l'Església i corria el perill de crear divisions al seu si. De fet, el nombre dels deixebles augmentava, però els de llengua grega començaven a queixar-se contra els de llengua hebrea perquè en el servei diari no s'atenia a les seves vídues (cf. Ac 6, 1). Davant aquesta urgència, que afectava un aspecte fonamental en la

vida de la comunitat, és a dir, la caritat amb els febles, els pobres, els indefensos, i la justícia, els Apòstols convoquen tot el grup dels deixebles. En aquest moment d'emergència pastoral ressalta el discerniment portat a terme pels Apòstols. Es troben davant l'exigència primària d'anunciar la Paraula de Déu segons el mandat del Senyor, però -encara que aquesta sigui l'exigència primària de l'Església- consideren amb igual serietat el deure de la caritat i la justícia, és a dir, el deure d'assistir les vídues, els pobres, proveir amb amor les situacions de necessitat en què es troben els germans i les germanes, per respondre al mandat de Jesús: estimeu-vos els uns als altres com jo us he estimat (cf. *Jn* 15, 17/12). Per tant, les dues realitats que han de viure en l'Església -l'anunci de la Paraula, el primat de Déu, i la caritat concreta, la justícia- estan creant un conflicte i s'ha de trobar una solució,

perquè ambdues tinguin el seu lloc, la seva relació necessària. La reflexió dels Apòstols és molt clara. Com hem escoltat, diuen: *«No estaria bé que nosaltres deixéssim la predicació de la paraula de Déu i ens poséssim a servir a les taules. Per tant, germans, trieu entre vosaltres set homes de bona reputació, plens de l'Esperit Sant i de seny, i els encarregarem aquesta tasca. Nosaltres continuarem dedicats a la pregària i al servei de la Paraula»*(Ac 6, 2-4).

Destaquen dues coses: en primer lloc, des d'aquest moment existeix en l'Església un ministeri de la caritat. L'Església no només ha d'anunciar la Paraula, sinó també realitzar la Paraula, que és caritat i veritat. I, en segon lloc, aquests homes no només han de gaudir de bona fama, sinó que a més han de ser homes plens d'Esperit Sant i de saviesa; és a dir, no poden ser només organitzadors que saben «actuar», sinó que cal que

actuïn amb esperit de fe a la llum de Déu, amb saviesa al cor; i, per tant, també la seva funció -encara que sigui sobretot pràctica- és una funció espiritual. La caritat i la justícia no són únicament accions socials, sinó que són accions espirituals realitzades a la llum de l'Esperit Sant. Així doncs, podem dir que els Apòstols afronten aquesta situació amb gran responsabilitat, prenent una decisió: triar set homes de bona fama. Els Apòstols pregunten per demanar la força de l'Esperit Sant i després els imposen les mans perquè es dediquin de manera especial a aquesta diaconia de la caritat. Així, en la vida de l'Església, en els primers passos que dona, es reflecteix, en certa manera, allò que havia succeït durant la vida pública de Jesús, a casa de Marta i Maria, a Betània. Marta anava molt enfeïnada amb el servei de l'hospitalitat que havia d'oferir a Jesús i els deixebles. Maria, en canvi, es dedica a l'escolta

de la Paraula del Senyor (cf. Lc 10, 38-42). En ambdós casos, no es contraposen els moments de la pregària i de l'escolta de Déu amb l'activitat diària, amb l'exercici de la caritat. L'amonestació de Jesús: *«Marta, Marta, estàs preocupada i neguitosa per moltes coses, quan només n'hi ha una de necessària. Maria ha escollit la millor part, i no li serà pas presa»*(Lc 10, 41-42), així com la reflexió dels Apòstols: *«Nosaltres continuarem dedicats a la pregària i al servei de la Paraula»*(Ac 6, 4), mostren la prioritat que hem de donar a Déu. No vull entrar ara en la interpretació d'aquest passatge de Marta i Maria. En qualsevol cas, no s'ha de condemnar l'activitat en favor del proïsme, dels altres, sinó que s'ha de subratllar que ha d'estar penetrada interiorment també per l'esperit de la contemplació. D'altra banda, sant Agustí diu que aquesta realitat de Maria és una visió de la nostra situació en el cel; per tant, a la

terra mai no podem tenir-la completament, sinó només ha de ser present com anticipació en tota la nostra activitat. Ha d'ésser present també la contemplació de Déu. No hem de perdre'ns en l'activisme pur, sinó sempre també deixar-nos penetrar en la nostra activitat per la llum de la Paraula de Déu i així aprendre la veritable caritat, el veritable servei a l'altre, que no té necessitat de moltes coses - certament, li manquen les coses necessàries-, sinó que té necessitat sobretot de l'afecte del nostre cor, de la llum de Déu.

Sant Ambròs, comentant l'episodi de Marta i Maria, exhorta així als seus fidels i també a nosaltres: «Mirem, per tant, de tenir també nosaltres allò que no se'ns pot treure, prestant a la Paraula del Senyor una atenció diligent, no distreta: passa de vegades que les llavors del Verb celestial, si se les sembra en el camí,

desapareixen. Que t'estimuli també a tu, com a Maria, el desig de saber: aquesta és l'obra més gran, la més perfecta». I afegeix que «ni tan sols la sol·licitud del ministeri ha de distreure del coneixement de la Paraula celestial», de l'oració (Expositio Evangelii secundum Lucam, VII, 85: pl 15, 1720). Els sants, per tant, han experimentat una profunda unitat de vida entre oració i acció, entre l'amor total a Déu i l'amor als germans. Sant Bernat, que és un model d'harmonia entre contemplació i laboriositat, en el llibre *De Consideratione*, dirigit al Papa Inocenci II per fer-li algunes reflexions sobre el seu ministeri, insisteix precisament en la importància del recolliment interior, de la pregària per defensar-se dels perills d'una activitat excessiva, sigui quina sigui la condició en què es trobi i la tasca que estigui realitzant. Sant Bernat afirma que massa ocupacions, una vida frenètica,

sovint acaben per endurir el cor i fer patir l'esperit (cf. II, 3).

És una valuosa amonestació per a nosaltres avui, acostumats a valorar-ho tot amb el criteri de la productivitat i de l'eficiència. El passatge dels Fets dels Apòstols ens recorda la importància del treball - sens dubte es crea un veritable ministeri-, l'afany en les activitats diàries, que cal realitzar amb responsabilitat i cura, però també la nostra necessitat de Déu, de la seva guia, de la seva llum, que ens donen força i esperança. Sense la pregària diària viscuda amb fidelitat, la nostra activitat es buida, perd l'ànima profunda, es redueix a un simple activisme que, al final, deixa insatsfets. Hi ha una bella invocació de la tradició cristiana que es resa abans de qualsevol activitat i diu així: *«Actiones nostras, quæsumus, Domine, aspirando præveni et adiuvando proseguere, ut cuncta*

nostra oratio et operatio a et semper incipiat, et per et coepta finiatur»,
«Inspira les nostres accions, Senyor, i
acompanya-les -amb la teva ajuda,
perquè tot el nostre parlar i actuar
tingui en tu el seu inici i la seva fi». Cada pas de la nostra vida, cada acció, també de l'Església, s'ha de fer davant Déu, a la llum de la seva Paraula.

En la catequesi del dimecres passat vaig subratllar l'oració unànime de la primera comunitat cristiana davant la prova i com, precisament en la pregària, en la meditació sobre la Sagrada Escripura va poder comprendre els esdeveniments que estaven succeint. Quan la pregària es nodreix de la Paraula de Déu, podem veure la realitat amb nous ulls, amb els ulls de la fe, i el Senyor, que parla a la ment i al cor, fa una nova llum al camí en tot moment i en tota situació. Nosaltres creiem en la força de la Paraula de Déu i de l'oració.

Fins i tot la dificultat que estava vivint l'Església davant el problema del servei als pobres, davant la qüestió de la caritat, se supera en l'oració, a la llum de Déu, l'Esperit Sant. Els Apòstols no es limiten a ratificar l'elecció de l'Esteve i dels altres homes, sinó que, *«després de pregar, els imposaren les mans.»* (Ac 6, 6). L'evangelista recordarà de nou aquests gestos en ocasió de l'elecció de Pau i Bernabé, on llegim: *«Llavors, després d'haver dejunat i pregat, els imposaren les mans i els van acomiadar»* (Ac 13,3). Això confirma de nou que el servei pràctic de la caritat és un servei espiritual. Ambdues realitats han d'anar juntes.

Amb el gest de la imposició de les mans, els Apòstols confereixen un ministeri particular a set homes, perquè se'ls doni la gràcia corresponent. És important que es subratlli l'oració -*«després de pregar»*, diuen- perquè posa en

relleu precisament la dimensió espiritual del gest: no es tracta simplement de conferir un encàrrec com succeeix en una organització social, sinó que és un esdeveniment eclesial en el qual l'Esperit Sant s'apropia de set homes escollits per l'Església, consagrant-los en la Veritat, que és Jesucrist: ell és el protagonista silenciós, present a la imposició de les mans perquè els elegits siguin transformats per la seva força i santificats per afrontar els desafiaments pastorals. El relleu que es dóna a la pregària ens recorda a més que només de la relació íntima amb Déu, conreada cada dia, neix la resposta a l'elecció del Senyor i s'encomana qualsevol ministeri en l'Església.

Estimats germans i germanes, el problema pastoral que va impulsar els Apòstols a triar i imposar les mans sobre set homes encarregats del servei de la caritat, per dedicar-se

ells a l'oració i a l'anunci de la Paraula, ens indica també a nosaltres la primacia de l'oració i de la Paraula de Déu, que després produeix també l'acció pastoral. Per als pastors, aquesta és la primera i més valuosa forma de servei al ramat que se'ls ha confiat. Si els pulmons de l'oració i de la Paraula de Déu no alimenten la respiració de la nostra vida espiritual, correm el perill de asfixiar-nos enmig dels mil afanys de cada dia: la pregària és la respiració de l'ànima i de la vida. Hi ha una altra valuosa observació que vull subratllar: en la relació amb Déu, en l'escolta de la seva Paraula, en el diàleg amb ell, fins i tot quan ens trobem en el silenci d'una església o de la nostra habitació, estem units en el Senyor a tants germans i germanes en la fe, com un conjunt d'instruments que, tot i la seva individualitat, eleven a Déu una única gran simfonia d'intercessió,

d'acció de gràcies i de lloança.
Gràcies.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-
sobre-la-pastoral-de-la-caritat/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-sobre-la-pastoral-de-la-caritat/)
(17/08/2025)